

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:
Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek beérke-
sésén intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhozódva vagy
vidékre postán küldve:
Égész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasáboz posztóért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlő sora 15 kr.

A keleti kérdés.

A londoni jegyzőkönyv aláírása az angol kormány részéről mitsem változtat a helyzetet; a legtöbb fontos kérdés, mely a helyzetet eddig fenyegetővé tette, még mindig megoldatlan s pétervári ügy mint konstantinápolyi irányadó körökben nem hiszik a békes megoldást s mindkét helyütt egész hévvel folytatják az előkészületeket. — A jegyzőkönyv félhivatalos közlemények szerint a konstantinápolyi értekezlet határozatainak módosított kiadása. Alapjában véve csak az Andrásyféle reformok ismétlése az, csak hogy Románia és Hercegovinán kivül Bulgáriát is átöleli. Nemzetközi ellenőrző bizottság, a hatalmak jóváhagyása a három északi tartomány kormányzóinak kinevezésénél s általában minden olyan, mi porta önállóságával és hatalmi állásával ellenkezik, kihagyott a jegyzőkönyvből. A benne felsorolt reformok nagyobb részét a porta már tényleg saját kezdeményezéséből elrendelte vagy legalább megígérte, s így nagyon valószínű hiszik, hogy a szultán kormánya nem fog a jegyzőkönyvvel szemben olyan visszautasító álláspontot helyezni, minőt a konferencia irányában elfoglalt. A jegyzőkönyvben a lefegyverzés kérdése nincs érintve, ámbar bizonyos, hogy Anglia épen nem ejtette el. Az orosz kormány elvben már most megígérte hadainak hazabocsátását, a tényleges lefegyverzést azonban két feltételtől tette függővé. Az első a török-montenegrói béke létrejötté; a második az, hogy a porta egyik híre szerint Londonba, egy másik szerint Pétervárra külön követet küldjön az együttes lefegyverzés tárgyalására.

Konstantinápolyi hírek szerint a porta elhatározta volna, hogy a lefegyverzés tárgyában megindítandó alkudozásokra meghatalmazottat küld Sz. Pétervárra, s azt is tudni akarják, hogy e küldetésre Rueff pasa volna kiszemelve. Egy ápril 3-iki távirat szerint a rendkívüli minisztertanács a jegyzőkönyv aláírása folytán keletkezett helyzettel foglalkozott, de nem hozott semmiféle határozatot; a lefegyverzés szabályozása végett Sz.-Pétervárra küldendő meghatalmazottat illetőleg a porta előbb a jegyzőkönyv hivatalos közlését várja be. Egy másik távirat szerint a jegyzőkönyv szövege már megérkezett, 4 én a minisztertanács elé került, csütörtökön pedig a nemzetgyűlés elé terjesztetik. Mondják, hogy Montenegró hajlandó volna megelégedni, ha részére a porta a nikicsi területnek csak egy részét átengedné. — Ezek lennének tehát a helyzetet kedvezőnek feltüntetett mozzanatok — csak az a kérdés, ha vajon ezeket nem dönti-e halomra valamely véletlen eset? Az is jellemző hogy a bécsi lapok nagy része a függőben levő lefegyverzés kérdéseivel

szemben tartózkodó, sőt tamáskodó magatartást tanúsít.

A török-montenegrói békekalkulációk megszakadtak s a török minisztertanács elhatározta, hogy az összes mohamedán férfi lakosság felfegyverzettsékké. Nagymennyiségű löszert küldetett Hercegovinába és Boszniába. Achmed Mouktár az anatóliai hádsereg főparancsnoka nagy vezérkar és számos mérnökari tiszt kíséretében legközelebb rendeltetés helyére megy. A páncélos hajóhad intézkedéseket tesz, hogy az első parancsra Sulina és Batum felé indulhasson. Továbbá öt millió török livres papírpénz fog kibocsátanni, noha az agio már is 79%.

Háromszékmegye közigazgatási bizottságának ápril 4-én tartott ülése.

Alispáni jelentés felolvastatván, tudomásul vétetett.

Esztergommegye közigazgatási bizottságának megküldött felhívása ötletről elküldött miniszteri leirat figyelmezteti a közig. bizottságokat, hogy az országgyűléssel érintkezés, mint politikai jog, adminisztratív jog területtel nem illet (Tudomásul vétetett.)

Bedő József, Gáspár János baróti felső népis kolai tanítók elleni bűnügyben a kir. ügyész jelentése szerint az ügy mint büntügy megszüntetett, a miniszteriumhoz benyújtott panasz folytán a fegyelmi eljárás megindítani fog.

Arvaszéki elnök jelentésében kiemeli, hogy pár körjegyző oly hanyagul jár el az árvaügyekben, miképp kényszerítve lesz a jövő ülésen ellenük fegyelmi eljárást kérni.

Egy mezei rendőrségi eset alkalmából előleg kimondott, hogy mezei rendőrségi kihágás esetében a kár s így a magánjogi igény felett is a bizottság egyidejűleg határoz.

Közig. ügyész havi jelentésében részletes kimutatást tesz azelőtt a bűnesetek és bűnszók felől.

Adófelügyelő előterjesztése folytán az olyan gazdaságot folytatók ellen, kik a gazdaságot mint fő foglalatosságot űzik, a luxusadó töröltetni határozott; — ellenben azokkal szemben, kik a gazdaságot csak mellékfoglalatosságnak űzik, a folyamodás elutasítandónak határozott.

Kimondott egyuttal, hogy azon esetekben, hol maga a kiróvás beadvénytelen, ott téves kiróvás okán még az elküvés beadvényes is hely adandó.

Barátoson 2600 ft adóiskolasztás tapasztaltatván, Balog Károly volt adószedő ellen a végrehajtás elrendeltetett, mennyiben pedig ennek vagyonra nem nyújt

felekezeti különbség nélkül részt vehessen s így ezen kis város mely (dicsekvés nélkül legyen mondva) első adó harangját a székel ágyuk öntésére, első szerelő fel a legelső egy fontos és 3 hattonos ágyukat kis pénzért nagy megróvásával, s lelkes mesteremberei csaknem ingyen, éjjeli és nappali nyugalmok feloldozásával tevők használhatókká a dicse közlra, első mezejesté meg fali óráit nehezékeikkel, ágyuzólyóknak. O ajándékozva hála emléklét egy 4000 ft. legszebb helyen fekvő partelket a nagy Kossuthnak és erdély mentőjének Bem altábornagynak,*) s hihető ezen áldozati szent célra is első lépé fel székel honból; mindezek úgy hisszük, tetleges bizonyosság szolgálhat, miképp a pecsovis cím, mellyel a Hadi lap 1 számába gyoma, rágalom vagy gyanusító szándokból városunk jelleme rugdosztatik, rá nem illhetvén, innen a sértegetőre patannak vissza. A nevezett innepély eredményezett a belpéti 32 ft. 49 kr. költség lehuzással fennmaradt összeggel együtt magányos adakozási áldozatokkal összesen 105 ft. 49 kr. ezüsten és egy arany karcpercet. Mely összeget Németh László kormánybiztos urnak átadtam nyugtatóvány mellett illető helyre juttatás végett.

Gyárfás Károly,
szolgabíró.

A következő cikket a „Közlöny” a kormány hivatalos lapja után közli a „Székely Hírmondó”. Erdékes cikk; emlékezzenek olvasóink az akkori időkre; emlékezzenek az az után közzétett abszolutizmus korszakára, és végül emlékezzenek a koronázási innepély alkalmával gyakorolt legnagyobbszertű fejedelmi nagylelkűségre.

Szegény honvédeknek mennyi mindent ígérték, pedig nem kellett azoknak ígérni, mert hiszen a haza-

elég kielégítési alapot, az a község hivatalnokai vagyónára is kiterjesztetik.

Tapasztalt visszadáások megakadályozása céljából az adóhátrálékosoktól végrehajtási eljárás nélkül szedni gyakorolt végrehajtási költségek vétele megtiltatott. Az illető közegek utasítatni határozattak a jogellensé huza-vonás megszüntetése végett.

Mérnök jelentése szerint Kézdi-Vásárhely város utcsinálás dolgában nagyon hátra van; 8 év óta hanyagolja az állami uton kötelei utkaparászt. Azért indítványoztatik, hogyha még tovább is késedelmeznék, az építészeti hivatal bizassék meg az utat a város pénztára terhére megcsináltatni.

Réty-Bodzaforoduló-kovácsai megyei utak jókarban tartására a községek munkaejegye beosztott.

Tanfelügyelő iskolalátogatásairól részletes előterjesztést tett közösként. Felsorolta a hiányokat, kiterjeszkedett sok apróságra, de midőn felmutatta a hiányt, nem mutatt meg az öszert, mely a hiányon segíthetne. Résztvevők szeretők, ha jövőre indokolt javaslatokat terjesztené a tanfelügyelő ur az iskoláknál észlelt hiányokat illetőleg a bizottság elé.

Háromszékmegye szervező bizottságának gyűlése ápril 5-én.

Elnök főispán mélt. Szentiványi Gyula ur a gyűlést megnyitván — olvastatik a m. kir. belügyminiszter 9371. számú leirata a megye képviselőinek megalakítása iránt — ezzel kapcsolatosan belügyminiszter 6 nagyméltóságának a szolgabírói segédek felállítására vonatkozó ajánlata.

Elnök főispán felhossa tájékozásul, hogy belügyminiszter ur 6 nagyméltóságától értesítést vett, hogy a megye már felhív a tott avégett, az országgyűlési képviselő választó kerületek számának új beosztására vonatkozó törvényjavaslat már készen lévén, az országgyűlés választó kerületek kikerekítéséről aképp gondoskodni, hogy a választók névsora kerületenként jövő évre már május hóban összeállíthatassék.

A szolgabírói segédek felállítását a többség elvben elfogadja.

A megyének 4 szolgabírói járára felosztását a többség elfogadja.

Tanácskozás tárgyál tüzett ki, hogy a járási szolgabírák hivatalos helyhez legyenek kötve vagy nem. A hivatalos hely elfogadtatván szavazás utján a többség a következő járási főhelyeket jelölte ki: Kézdi járás főhely K.-Vásárhely, Orbai járás fh. N.-Boros-

szerelet tiszta lángra tette hősé a serdülő ifjút és az aggyasztant!

Szegény honvédeknek hősies önfeláldozókért mi lett jutalmok? leg többnek gany, üldözés, kol'dusbot! Szegény rokkant honvédek, milyen jól esett nekik, hogy a gyalázat és nyomor örvényéből legalább egy részt — kiket addig nem ölt meg a honfi fájdalom — kiemelte a nemzet, menházat építvén számukra, és habár nem is fényes, de legalább az elismerés jeléül nyugdíjt nyújtott a szabadság rokkant hőseinek. S mi párálan szép tény, hogy 50,000 arany alapítvánnyal a nemzet élén a felséges királyi pár nyújtotta először a béke és segély jobb kezét.

Alljon itt a cikk, mely ez emléket felkölti lelkünkben:

„Ország kormányzó rendelkezéséig addig is, míg a haza vitéz sérült harcosainkról oly módon gondoskodik, mely a nemzet méltóságának szintegy megfelelően, mint a vitéz sereg érdemeit tanúsítja, Szathmárnémetiben egy sérült katonák ápolására szolgáló főintézetet léptetett életbe. Jövőre pedig az agg és sérült katonák számára oly palotát, mely az Angol hajós sereg Greenwicki s a párisi rokkant palotájával vetélkedhessék, kívánván, illenné a Pesti invalid-palotát úgy akarja átalakítani, hogy ha az más köz-célra lenne fordítandó, helyébe Budapesten kertel el-látva egy más alkottatni, hogy vitéz harcosaink a harctéren mutatott vitézség s a hazáért szolgáló öntudatán kívül az irántoki figyelem s megadható kényelem által is vigasztalva legyenek.”

A cikk tovább így szól:
„Margit szigetének népkérté alakításáról, Pest keleti oldalának egy tágas csatorna általi körülvetéséről, kikötők, rakhelyek, hajóműhelyek s téli biztos állomások alkalmazásáról a pénz- és közl. miniszterekhez intézkedett. Ugyan kormányzó intézkedés folytán a Szolnok-Debrecen Kolozsvári és Szolnok-Aradi vas-pályák építéséhez már megkezdett földmunkákhoz a Budavár bevételével hatalmunkba esett hadi foglyok is használtatnak. Dolgoza használtandak így ök a hazának, melynek fegyverrel ártottak, s dolgoza sa-ját sorsukon is enyhítendek, melynek rendezéséül

TÁRCA.

A DALÉKOK

Háromszéki hírlapirodalmához.

(Folytatás.)

A 3-ik számból álljon itt egy pár akkori újdonság. Gyárfás Károly akkori szolgabíró az elkekeredés hangján írja le Enyed városának és a tanoda mtkin cseinek elpusztítását.

„Szt. György, Jún. 7. A már boldog emlékt austriai dynastia benigna saceratisma clementiájából romná dulá a vad olá csorda Vuchnerico császári királyi apostoli general Prodan vezérlete alatt azon helyet is, melyet szenté keresztelt a Bethleni másák fájdalom! csak volt szent hajléka, s annak sok százazerekre menő ásvány, ritkaságok s nagy számú könyvtára, azon helyet, melyet szent ihlettel kell említeni e hon mivel ezreinek s mellyhez az ármány bűne csigázott csaukosainak még közeledni is tilos lesz vala kárhazatos bűn nélkül. A már boldogult habsburgi ház kegyes volt e szent helynek honserelmétől lángoló fiait és leányait lemezárólatolni engedni s a városot felperzseltetni, menekülő lakóit erdei üldözött vadakká kényszeríteni, a nagy hó és jégáridő zordanábe, hol ismét sokan halál martalékaivá, sokan egész életükre nyomorultakká fagytak.”

A katasztrófa leírása után így folytatja tudósítását: „Ezen szerencsétlen honfiain és honleányain részt vevő kebbellei vágyott segíteni S. Sz. György várososa, melynek hasonló sors vala igérve nehé napjában e hazának s csak is Isteni gond s a székel név menté meg. Résztvevő kebbellei járult ezen idéző áldozathoz e város minden lelkes polgára és polgárnője (egy néhány duzabb s maga felé hajló kezű hivatalnokon kivül). Felhívá e város közelebb fekvő vidéke lakóit is, kik is örömmel tödultak ezen áldozati innepélyre, melyet is tavaszutól 13-án a nehéző idők dajára is zenekar mellett ülnek meg, csekély bémentí díj vala szabva, hogy minden polgára és polgárnője e hazának

*) Ezen telken a városnéző délynyugati része és a Ros-tanoda északkelti része áll. A város ezen áldozati kétségességét Kossuth és Bem megköszönték, de nem fogadták el. Azonban ezzel nem végződött be a história. Az abszolut kormány K. kapitány alatt 2000 ft. hadi sarost vetvén a városra, azaz indokolta többek közt a sarok kivételét, mert ez a város Bannek és Kossuthnak telket ajándékozott.

nyó, Sepsi járás ft. Szentgyörgy, Miklósvári járás ft. Nagy-Ajta.

(Az egyes községeknek, szolgabírói járásokba beosztását — jövő számunk hozza. Szerk.)

Elnök főispán a fizetés meghatározását tüzvén tanácskozás tárgyál ki — a többség a központi tisztviselőket fizetését következőleg alapította meg: alispán 2000 ft, főjegyző 1200 ft, főpénztárnok 1000 ft, árvaszéki elnök 1200 ft, főorvos 700 ft, orvos 500 ft, 3 aljegyző 900, 800, 700. rangelsőleg szerint, szolgabíró 1000 ft, szolgabírói segéd 600 ft, sz. b. írnök 400 ft. A szolgabírák által eddig élvezett küldönce (ordinanz) pénz eltöröltetik.

(A községeknek egyes választó csoportokba miképp történt beosztását — jövő számunk hozza. Szerk.) Ezen gyűlés megállapodásairól teendő indokolt javaslat készítésére felkértek Székely Gergely, Seethal Ferenc, Künle József, Csabai László és Horváth László.

Több tárgy nem lévén a gyűlés véget ért.

A „Székely mivelődési és közigazgatási egyesület“ keletkezéséről s működéséről.

(A székely mivelődési és közigazgatási egyesület évkönyvéből.) (Vége.)

Ugyanezen közgyűlés elismerő köszönetet szavazott gróf Kálnoky Dénes, háromszéki volt főkirálybíró urnak azon kiváló buzgóságáért, melyet az egyesület irányában különösen számos község megnyerése által tanúsított. Gróf Nemes Nándornak hasonlóképp köszönet nyilvánított azért, hogy kétszeres alapítványtökével lépett az egyesület tagjai közé s ezen felül nejt, Nemes Nándorné grófnője is részvényes tagul jelentette be, sőt egyszerűségekorra tett és gyűjtött adományai is szíves volt járulni az egyesület javáért meinek gyarapításához.

Ezen első alakuló közgyűlés után szervezkedvén a központi választmány, titkáruul saját kebeléből Buzogány Aront választotta, ki a jegyzői teendőket az előkészítő választmányban is vitte, pénztárnokká pedig Sz. Nagy Sándor választotta, kinek számára pénztári utasítás dolgoztatott ki. Megjegyeztetik, hogy a pénztárnoki teendőket eddig Gidófalvy István s később maga Hajós János vitte.

A központi választmány, megalakulása után, egyelőre négy irányban indította meg működését, u. m.: a) Biztos adatokat szerezni arról, hogy a székesföld különböző vidékein minő ipar s házi ipar-cikkek állíthatnak elő? milyen minőségűek azok? mint árucikk mit vitetik ki, hová és minő haszonnal? ezen cikkek közül, melyeket miképp lehetne tökéletesíteni, nagyobb mérvben állítani elő és hasznosabban értékesíteni?

b) Összegyűjteni a székelyföldi erdők kezelésére vonatkozó szabályokat, tervek az uralkodó usus ismerettségét, s azval az erdő kezelést, használatot s jogviszonyokat felvilágosító minden adatot, ugy szakemberek véleményeit, — melyeknek alapján constátálható legyenek a valódi hiányok és teendők a székelyföldi erdők célszerű kezelésére nézve.

c) Megtudni biztosan a székely kivándorlás mérvét, okait s azon módokat, melyek által a kivándorlás megállítható, vagy legalább csökkenthető.

d) Tervezetet készíteni a székelyföldi birtokviszonyok okszertű rendezésére s oda hatni, hogy az s tekintetben megállapított tervezet a kormány s esetleg törvényhozás útján keresztül vitessék.

különbön is nemzeti kormányunk humanitása dicő ellenében áll az ellenség barbarizmusával. — Az országgyűlés Pesten első tárgyalandói között mindjárt az Urbéri karméntesítés azonnali valóítását s a nem Urbéri természetű jobbágyviszonyok felszabítását, ide értve a korcamáltatási monopoliumot is fogja elintézni. Mindezek megannyi jelei lévén annak, miként volnának gyógyítva a sebek, miket ellenségeink hazánkban suttogtak s mint változék rövid időn hazánk egy szabad és virító paradicsomná, ha nemzeti kormányunk minden gondjait és erélyét az ország boldogítására fordíthatná, hazánk ellenségeinktől biztosításának gondjaitól nem volna főképp elfoglalva; s a harc melébb bevégezése tekintetéből a belügyminiszter nagyszerű erőfeszítésre hívja fel a Nemzetet, s az ujoncok két hét alatt kiállítását rendeli, mert az idvességnek csak egy útja van: erőt fenntenni azon három szóért, melyet a kormány az ujon veretendő magyar pénzek felírásul választott: „Istenért! Hazáért! Szabadságért!“

Igen! Ha a szerencsétlen félreértés a birodalom két részét, a szabadság tűzoltó és a konservatív elemek vak vezetőit, az átkos visszavonás nem szagatja vala pótkora; ha a testvérnemzetiségek nem támadtak volna egy más ellen s nem hoznak idegen ellenségeket nyakunkra: hova fejlődhetett volna hazánk, birodalmunk! Azok a szép álmok mi könnyen megvalósulhattak volna!

Okuljunk a multból, okuljunk a birodalom mindkét fele, okuljunk a nemzet és trón, okuljanak a különböző nemzetiségek. „Istenért, hazáért, szabadságért!“ fogjunk kezét és isten meg fogja tartani hazánkat, meg fogja őrizni alkotmányunk szabadságunkat. Mondjunk le előítélleteinkről, tépjük ki szívünköl a bosszú és gyűlölet emlékeit, — és így hazánk, birodalmunk nagy, szabad és boldog leend isten után!

R. L.

(Folytatjuk.)

A közp. választmány megindította tehát mind e négy említett irányban az adatgyűjtést, hogy a fontos kérdésekre nézve a további működésnek biztos alapot készítsen elő. Felhívást intézett a főispánokhoz, székely törvényhatóságokhoz és mindazon egyesekhez, akitől egy vagy más tekintetben felvilágosítást remélhetett. A válaszok nagyobb részben be is érkeztek, kintt azonban, hogy habár azokban igen sok becses adat s felvilágosítás foglaltatik, de egész teljességében nem derítik fel a kitűzött fontos kérdéseket; mert a begyűlt adatok sok tekintetben hézagosak, egymástól eltérők, ingadozók vagy általánosak. S épen e körülmény indította a központi választmányt a jövő közgyűlésen azon indítvány tételére, hogy a székely mivelődési és közigazgatási viszonyoknak egy hiteles adatokon nyugvó, kimerítő s általában állandó becses listát leírására bizonyos jutalom tűzessék ki.

Közudomású lévén, hogy a székely kivándorlás megállítására a 60-as években bizonyos alapítványok tételtek, melyek a Magy. Tud. Akadémia kezelése alá adattak, — a közp. választmány ezen alapítványok meiben állása iránt kérdést intézett a t. Akademiához, honnan azt a felvilágosítást nyerte, hogy a székely kivándorlás megállítására befolyt alap 1856. június végén a M. Földhivatalintézet által kezelt akadémiai pénztárban tett 2899 ft 73 k. Ezen alap eredete ez:

Fogarassy Mihály erdélyi püspök ur adománya 500 ft — Csiky Ferenc adománya 100 trt — Kassa város gyűjtése 30 ft — M. Vásárhely gyűjtése 130 ft 45 kr — Berecki mtkedvelőköl 13 ft — Győrffy Iván (Esztergomból) 30 ft — Sipkei Agost (N. Szombatból) 45 ft — Gf. Mikó Imre gyűjtése 164 ft 50 kr — Murányi Ignác hagyománya 1000 ft — összesen 2012 ft 95 kr

mely kamatokkal a fentebbi összegre nevékedett. Kassa város gyűjtése azonban a beklődő Gf. Mikó Imre által csikszék alispánja Puskás Ferenc kezébe visszaköveteltvén, ez a 30 ft, 10 ft 80 kr. kamattal, 1875-ben nevezett alispánnak visszaküldött.

Ezeket kívül van még néhai Kralovánszky György hagyománya, 10,000 ft, mely azonban a végrendelet értelmében csak az özvegy halála után fog befizettni. Erdekesnek tartjuk Kralovánszky végrendeletéből a következő sorokat közölni, melyek a hagyományozó hazafit, nemes gondolkodását jellemzik: „A scythia s különösen a magyar faj mint egyedül állt tan a világon, mely az idegen nemzetiségeket nem csak hogy el nem nyomta, hanem jogaik velök megosztá. Hazánkban nindamellét hálálatlan nemzetiségek is laknak, míg saját fajukbeliek, Erdélyben a székelyek, a moldvai és bukovinai magyarok pusztulásnak vannak kitéve. Gyakran gondolkodom, hogy t. mennyire nyomottak vagyunk, nem lehetne-e ellensúlyt találnunk azok ellenében, kik hazánkat idegen népességgel erőködnek gyarmatosítani, az által, hogy saját fajunkbelieket hazánkban meg- és visszanyerjük és őket az enyészettől megmentjük. 10,000 frtot tehát oly alap kezdeményezésül hagyományozok, melynek kamataiból a kivándorlásnak indult székelyek, vagy moldvai és bukovinai magyarok és azoknak gyermekei hazánkban tartassanak a közp. választmánytól függőnek kellene lenni; de miután kezdeményező vagyok s nem tudni az ügyet valaha vagy mikor foghatja az ország magádvá tenni, e tőkét az említett célnak megfelelő kezelésére s idővel gyarapítására a M. Tud. Akademiára bízom; ha pedig az eszmé életrevaló nem lenne, a legmegközelítőbb célra fordítását szinte az Akademiára bízom; Vajha a magyar magas clerus az ügyet pártfogásába venné!“

Az előbb felsorolt adományokhoz alapító levelek nincsenek, az illetők egyszerűen a Kralovánszky hagyományára hivatkoznak s ahoz kívánják adományaitkat esatoltatni.

Még volna egy hagyománya az irt célra 1000 ft; de ez iránt per foly az örökösök ellen.

A Székely egyesület közp. választmánya lépéseket tett arra nézve, hogy az említett összegek kamatait az ő befolyásával rendeltetésükre fordíttassanak.

Megindította továbbá a közp. választmány munkálkodását az iránt is, hogy értékesíthető székely ipar- és terménycikkeik számára a fővárosban egy székelyraktár állíttassék fel.

Az előmunkálatokat arra nézve is megette, hogy az egyes székely székekben a vidéki választmányok megalakíttassanak, melyeknek hiányát a közp. választmány nagyon is érzi, azonban célszerűbbnek látszott ezt a székelyföldön tartandó közg ülés utánra halasztani különösen azért, hogy minél több tag közreműködésével alakulhassanak meg a vidéki választmányok.

Végre felhasználta a közp. választmány s annak minden tagja erkölcsi befolyását esetről esetre minden egyes székely érdeket különösen a kormányánál, de más irányokban is, s örömmel tapasztalta több esetben közbejárásának kedvező sikerét.

A fennebbieken jelezvők röviden a közp. választmány működésének főbb pontjai az első közgyűlés után lefolyt nyolc hó alatt. Érezzük, hogy nem sok az, a mit teltünk; azonban tekintve a kezdet nehézségeit, sok dologban a tájékozatlanságot, a félig még szervezetlen állapotot, azt hisszük, hogy ennyi munkássággal is igazolva van egyesületünk lételének hasznosága, — s már az is, a mit teltünk, bizonyan jogosíthat ama reményre, hogy a kezdet nehézségei s a teljes szervezkedés után, mind több-több szellemi s anyagi erővel rendelkezve, egyesületünk a székelyföldön sok jó-nak lehet eszközölje.

(A második közgyűlés folyását, mely városunkban tartatott — lapunk kimerítően hozta s ezért, most azt ismételnünk nem fogjuk. (Szerk.)

Vidéki vélemény „Szentgyörgy-Szemerja“ kérdésében.

Háromszék, 1877. márc. 31.

Motto: Minden véleménynek joga van a nyilatkozásra.

Az eszme, melyet az emberi ész, ez a perpetuum mobile, a közelmúlt időkben felszínre hozott: Szentgyörgy-Szemerja egyesítése, nem új. Még a reactio gyászos emlékü éveiben megszületett az, hanem akkor mint idő előtti ídőtlen korcszülött még bölcsőjében meghalt. Csodálatos! Az abszolutismus kénykorszakában, mikor egy ember szépsége imponált zenereknek, mikor a korlátlan önkény azt akarta, hogy „ez így legyen“ és úgy lett; akkor bukják el egy eszme. S pedig elbukott, mert nem volt életre való! Most újra előbukkant, mint Amerika tengeri kigyója. — Mi vár rá most, bölcső-e vagy sírgödő? (bölcső.) Sajnálva bár, de ki kell mondanunk, hogy a mai erkölcsi viszonyok között „mikor az erkölcsök nem azt tekintik a mi szabad, hanem a mi tetszik“ — bizonytalan . . . a jövő titka.

Távollattól, hogy hangadó irányzerepre akarának vállalkozni, egészen mások jogkörébe tartozik a lét vagy nem lét kérdése fölött ez ügyben dönteni, „lebe hocot“ vagy „peraeot“ mondani a másod szülöttre: valamint másokat fog megilletni a hála vagy átok, má a mint jól vagy rosszul hoznak ítéletet egyik vagy másik község érdekében, most midőn a funacionalis kísérletek neszese széles körbe ojtva, a közvélemény némi érdeklődéssel tekint a kérdés megoldása elé; nem tartjuk feleslegesnek egy pár észrevételt kockáztatni. Előre kijelentjük, nem irunk apológiát.

Előttünk, kik madártávtalból, az elfogulatlanul szemlélődő figyelmes szemével s nem a tündérországot varázsoló illuszió szemüvegén tekintjük ez ügy folyamát, első sorban az a kérdés merül fel: ha van e jogosultsága élni ez eszmének? E kérdés képezi a sarkpontot. E körül forognak aztán a többi devalvalodott kérdések, hogy nyer-e vagy veszít az állam az egyesüléssel; hasznára vagy kárára lesz-e az a megyének; előnyére vagy hátrányára válik-e egyik vagy másik községnek? stb.

Ha kérdezzük magokat az ügyvezetőit a létjogot illetőleg, azoknál a vélemény pártokra szakadt. Az egyik rész igeit mond, a másik nemmel válaszol. Hallunk zengetes dictionokat a „fusio“ idvőségéről; hallunk dithyrambotokat annak veszedelmei felől. Szó ide, szó oda, érv ide érv oda bővíben. Innen eligazodni lehetlen. Lássuk minmagunk, ugy a mint van, a mint a törvény megszabja, tekinteten kívül hagyva minden személyes vagy „társas“ indokokat.

Az 1876. évi V. t. c. világozan kimondja, hogy minő községek, mikor egyesíthetők:

- Kis község nagy községgé alakulhat: a) „Ha ezen átalakulást a községi lakosok és birtokosok azon része kívánja, mely együtt a község összes egyenes államadójának felénél nagyobb részét fizeti; b) Ha a közigazgatás érdekei követelik; c) Ha összeépülve van; stb. (lásd V. t. c. 40. 45. 46. 50. §-ait.)

A törvény e követelményeivel szemben minő álláspontot foglal el Szemerja?

Mint biztos kútfőkből értesülünk: a) Nem akarja az átalakulást a község azoz részre, mely a községi egyenes államadónak felét jóval felülhaladó részét fizeti; (Ellenkezőleg követeli. Szerk.)

b) Közigazgatási érdekei egyáltalán nem kívánják gyámkösdést; c) Összeépülve nincs. Ez látható a helyszínelés alkalmából felvett térképen. (Ilyet alaposan nem állíthatni. Szerk.)

Nó már a dolgok illetén állásánál: die Sache wäre beiderseits schon abgethan, mert a törvényvel szemben még a Herkópatér is kicsi legény — legalább a mi nézetünk szerint.

De azért Szentgyörgy nem tágít; kiséri, dolgozik, követel. Szemerja ellentáll, vetőt kiált. „E nem enged, az se hagyja!“

Mi adja annak a szívósságot? — valjuk meg őszintén: az önrdek, a nagyranövélai vágy. (Hiba-e ez? Nem! Szerk.)

Mi készíti ezt az ellentállásra? — a szabadság és tulajdon. (Mindkettő sértetlen tulajdonja marad. Sz.)

De hisz a szabadságot nem éri véz; a tulajdonot nem fenyegeti veszély — szeretik mondani némelyek: Ezt ők oly kevesen hisszük, mint épen mi magunk. „Rohadt az államgépben vallami!“ — mondána Shakespeare, vagyis ő utána Arany. Ha Szentgyörgy tisztán emberbaráti jó indulatból, önzetlen hazafitól érzetből, menten minden hasonlóságtól akarva segíteni Szemerja kulturáján (?) zialt anyagi helyzetén (!) — nem zialt biz a, de hogy zialt! sok nagy várja megirigylhetnék! az a csinos alaptökét, mellyel a kis község rendelkezik! — (Jobban mondvá, mellyel pár egyén rendelkezik Szerk.) egészen más uton kell vala kezdenie.

Már mindjárt az első lépés gyanus színen tünneti fel türekvészet. Előbb csak öt telket kez. Igen! e lett volna a kis új, melynél fogva berántotta volna az egész testet. Aztán azok az egyesülést mellet szóló érvek mind oly semmit jelentők! Főleg az a fondó, az oly sovány argumentum, hogy az ember önkénytelentl emlosolyodó hallatára. Felállíthatni a fondóat egybeolvadás nélkül is, s ha úgy tetszik, a már ki-szemelt s felajánlott helyiség mellözésével fel épen

Szemerja területén; a birtokrészlet kiasajátításával; hanem az még nem teszi szükségessé az egyesítést. Itt a veszőparipa megbottolt!

No, ha már ennyire benne vagyunk, menjünk tovább.

Szentgyörgy igéri, hogy Szemerja részére iskolát épített.

Az állam meg fog apprehendálni, s méltán is, hogy mikor a város magának épített, bezeg hozzá folyamodott segélyért, s most mikor egy idegen községné akar építeni ugyancsak a város, jó szóba sem áll vele. Ez nem illik!

Hát Háromszékmegye mit szól hozzá? Bizonyára szívből fog örülni, ha a megyei házi pénztárba, Szentgyörgy és a Szemerjára eső részt szerencsés lehet megfizetni.

Hát Szemerja, hogy fogadja a kínálkozó előnyöket?!

Ó nyugodt hideg vérrrel azt mondja: Caesar inkább akart Medrusában első, mint Rómában második lenni.

Ennyit jónak láttunk tájékozásul elmondani, addig is míg érdemlegesebben hozzá szólnánk e kérdéshez.*

Előre is ajánljuk az ügyek Háromszék és a magas kormány figyelmébe.

Vidéki.

Az egészségről általában.

(Felolvasott a kézdi-vásárhelyi közművelődési egyesület 1877. március 11-én tartott estélyén dr. Reiner Dániel által.)

(Folytatás és vége.)

II. rész.

Vegyük tehát szentgyőre, mik birnak káros befolyással az egészségre. Az egészségtudgytan a lekártékonyabb négy agensnek következőket tartja: rozs levegő, víz, céláranatlan ételek s közlekedés.

Rozs, bűzhődött, mechanikus vagy vegytani részekkel tett levegő a legfőbb káros tényező. Tiszta, tiszta levegő beszívása a legnagyobb horderejű egészségünk virágzására. A legjobb orvosság, melyet orvos betegnek rendelhet. S vaj! mi hányszor küzd az ember tudatlansággal, míg csak egy ablak kinyitására bírhatja betegének környezetét, nehogy megártson. A szobának — hol többen, néha aránytalan sokan laknak a rontják gigözöléseikkel a levegőt — az nem árt, de az tiszta lég behatolása, az kártekonny lehet. Korunkban a nagyobb kórórákban ápolóként alkalmazott egyének legfőbb kötelem a szobák kellő szellőztetése, s teszik is ezt tekintet nélkül, hogy himlő, lagymáz, vagy más betegségek telt a szoba. A levegőről sokat hallottak, tanultak, olvastak önkön már, tudom; fölösleges erről szólanom tovább, csak röviden kimondani volt céloom: a tiszta levegő az egészség legfőbb kelléke.

A 2-ik főkéllék: tiszta, jó viznek használata az ivásra. Többé kevésbé már ösztönszerűleg különbséget szokott tenni az ember az ivásra választott víz meghatározásánál. Ne menjünk át a vizek közötti különbségek meghatározására, fentartom magamnak más alkalomra a szerencsés kimerítőleg szólanom a tárgyról. Most, midőn dióhéjba szorítva kell értekezem, meg akarom jegyezni: fectessünk figyelmot kutaink fekvése s környékére. Tartanak azokat tisztán, minden rothadó vagy rothadást előidéző anyagok, testektől menten, távolítsunk el minden piszkot, moskot. Az ivóvíz tisztításunka több betegségek terjesztésére szolgálhat; itt csak a hagymáz (typhus) emlitem fel. Földünknel szivacsosabb test aligba létezik; minden tisztátlan nedv, rothadó lé felszívatrán, a földben terjed; így ha — mit fájdalom, gyakran fellehetünk — ürde a kut közelében van, annak vizét megtölti egészségtelen vegyületekkel. Mennyit költsenek városok, melyek természetesen fekvésükkel földnélkülik az iható jó vizet, a vízvezetések létesítésére; s mi, kiket a természet megaldott az adományával, ne rontjuk el azt, hanem önhasznunkért becsüljük meg forrásainkat.

Dr. Simon statisztika kimutatása szerint Angolhonban 25 kisebb városban mintegy 600,000 lélek számmal mintegy 60% fogyott a hagymáz, cholera s több járványos betegségben sínlődők száma, mióta a víz jóságára több gond fordítottak.

A vízre nagy befolyással bír a talaj minősége is; erről is lehetne értekezni, de az idő rövidsége tiltja ezt tenni; másrészt jelenlegi nyomoru anyagi viszonyaink között a csatornázásról csak említést is tenni — bárminél tödvös óhaj vezetne is — annyi volna, mint beszédnünk által haszaltan mozgásba hozni a léget.

Térjünk át futólag étkeinkre. Testünk a születés után táplálék által, azaz anyagok felvétele, elsajátítása által nő. Folytonos csere utján erje nő, fogy, míg végre egy tökéletes kinőtt egész képződik. Mindenki tudja: azért eszünk, hogy éljünk s azért élünk, hogy a táplálék által nyert erő kifolyása mutakozzék meg műveinkben, dolgainkban. Testünknek nem az az egyedi feladata, hogy tápanyagok felvétele által folyton növekedjék, hogy ugy mondjam: „hasunkat haljaljuk”, alakunkat fentartjuk, hanem megmutatni, hogy élünk, az által, hogy erők működik, dolgoznak.

A dolgozás erők kifolyása, ennélfogva fogyasztja is erőnket. Mennyi tápanyagot kell magunkhoz venni, hogy p. o. a fárasztó munkában vesztett erőt pótolhassuk, annak mértékét kiszabni sulyokban, régi font vagy újabb grammokban, lehetetlenség. Mindenkin megmutatja azt saját gyomra, meg az étvágy

különbözősége. Egészségügyi szempontból nem is a „mennyi?” a főkérdés, de a „milyen?”

Tudni fogják önk, a táplálék választása fölöttéltérő nézetek uralkodnak. Vannak kik az embert fogai és emésztő rendszerének minősége folytán a hus- evő állatok közé, mások pedig a növényétkezők állatok közé sorolják. Ez vitatárgy, nézetkülönbség. Láttam már egyént, ki csak hussal élt, láttam, ki kizárólag növényekkel táplálkozott, visszatartotta magát a hus élvezetétől. Állítások szerint mindkettő egyaránt jól érte magát. Mi a jobbat választjuk, „medio tutissime ibis”, a közepet a legbiztosabb, mi mindkettő rendszerét követjük, étkeink vegyesek. Az általán elfogadott nézet szerint ez a legjobb, mert az ember vegyes étkezésre született állatnak tekintetik.

Ma tudjuk, hogy a nitrogén tartalom tápanyagok az elhasználdó részek felépítése, újá képződésére szolgál, izom, mirigy, ideg és vér képződésére fordítanak. Hőség s erő fejlesztésre csak kivételesen jónak tekintet alá. A nitrogén nélkül tápanyagok hő- séget, erőt alkotók. A két osztályba különített anyagok azonban egymással a legszorosabb összeköttetésben állanak, egymást helyettesítik, kiegészítik. Az utóbbiak is hozzájárulnak a testrészek fentartásához, a mennyiben a részek pazar elhasználatát a lélekzés, hőség, erő létesítésére értékesítik. A mennyiben jelenlétek megakadályozza, hogy a munka által igényelt erő a testben összehalmozott, tehát a test saját fehérvényét felhasználja, annyiban a szükséges, elkerülhetlen tápanyagok közé tartozik.

Ez elmélet. Az élet a gyakorlatnak tere. Mindenki azt eszik, a mit ehetik, vagyis mi rendelkezése alatt áll. Mi igazat mond Petőfynek:

„Hogya íres az embernek szejbe, Úres a hasa is.”

Az étel választékára nézt az egyesekre hatást gyakorolni nem lehet, de meg lehet őt tanítani arra, hogy célszerűen éljen, a tápanyagokat készítése oly módon, mely testének legfőbb hasznát hajt. A pár fillért mely napjainkban a verítéknek szerzeménye, célszerűen felhasználni tanuljuk meg.

Hányszor nem látunk szegényebb sorsu embert pár krajcár kiadni gyümölcs stb. haszontalan pépté- ték holmiért s gyomrát feleslegekkel terhelni, míg ugyanazon összegért vehetne húst, tojást, tejet vagy turót, melynek elhasználása testének hasznát erősbülést nyújtana. Nem akarok ez alkalommal bebecsát- kozni az étkek készítmódjára; figyelmeiket igen soká volnék kénytelen igénybe venni. Nem kívánom hőlgyeinket tudományos képzettségű szakemberekkel nevelni, de céloom adandó alkalommal étkeink előárasny készítmódjára figyelmeztetni, mit is közelebb jelen elkezdett tárgyunkról elmélkedésem folytatásakor örö- mest teendek.

A házi ipar érdekében.

A nemes fűz termeléséről.

(Vége.)

3) A közönséges kosárfűz (salix viminalis), néhol „római fűz” néven ismerik. Héja szőrös, levelei felül simák s zöld színűek, alul ezüst fehérek és szőrűek. Rügyei minden fűzfajokéi között legnagyobbak. Nevezik köztiak „tárkonyfűznek”, és „pataki fűznek” is, mi miatt kissé zavarban vagyok e között és a valódi

4) A pataki fűz (salix helia) között.

5) A biborfűz (salix purpurea). Héja alul sárga, levelei gerelyalakúak. Enek egy válfaja

6) A kenderfűz (salix purpurea vim'nalis). Egyike a legjobb fajoknak. Igen magasra nő s erőteljes hajlítható vesszőket szolgáltat. Fő ismertető jele, hogy levelei nagyon tömötték, rügyei nagyok, duzzadtak s minden levél alatt még egy másik fejletlen levélke mutatkozik. Nálunk e fajból legtöbb van s oly sűrűn nő, mint a kender, s tán innen kapta a „kenderfűz” nevezetét is.

Az elősoroltakon kívül egyelőre több fajt termelni szükségletnek tartom s ezekre nézve megjegyzem, hogy a termelés megosztás hasznos elvét szem előtt tartva, igények szerint határozzák el az vagy amaz fűzfajnak különleges termelését, és pedig az 1) 2) alattiakat azok, kik év vesszőből akarnak külön- nemű készítményeket produkálni (szekérkaszok, radinás kosarak stb.) mint a melyek vékony, hajlítható vesszőket szolgáltatnak; a 3), 4), 5), 6) pont alattiakat pedig azok, kik finomabb munkát hasagott vesszőből akarnak dolgozni, mely fűzfajok vastag, magas száalokban nőnek s így hasításra s gyalu alá igen cél- szerűek, előnyösök.

A fűztermelésre első lépés a dugványozás.

A dugványozás ideje márciustól ápril közepéig terjed. A dugványvesszők a beültetés előtt néhány nappal leszedendők s pincébe vagy kamrába hűvös, főnyenes helyre helyeztessenek el a munka vételig. Minél korábban szedetett a dugványvessző, annál erőteljesebben hajt ki. Szedése nagyon egyszerű. Jól kifejlettől (1—2 éves) fűzeseket keressünk fel s azokból — miként másnemű dugványainkat vagy az oltógákat szokás rügyeik közelében elvágni — 25—30 centimer hosszú vesszőket vagdalunk (tekintetebe véve, hogy áradásoknak kitett helyekre hosszabbak szükségeslet- nek, mint másnév). Ezen vesszőket a jó mélyen fel- ásott vagy szántott földbe sorban, egymás után s egymás mellett lyukasztó fászkával alkotott üregekbe bedugdoszuk vastagabb végükkel lefelé. Ügyelnünk kell, hogy a lyukasztó fáska ne legyen nagyon vas- tag, s ellenesetben is nyomogassuk szorosan a dug- vány körül a földet, mert mind az üregekben rekedhető levegő, mind az abba meggyűlhető vízmennyiség káros hatással volna azokra.

A dugványok egymás után 15—20 ctm. távol- ságra részatosan s keletről nyugatra haladó irányban helyzetendők el. A sorok egymástól távolsága 20—30 ctm. aszerint, amint a talaj jóságára elég garanciát nyújt a tömöttbe beültetés megbirására.

A rézsút bedugdosott fűzvesszőknek 2/3-a a föld- be, 1/3 pedig a szabadba helyeztessék el.

Hogy minő talajt szeret a fűz termőhelyül, arra felelni a mi viszonyaink közt fölöslegesnek tartom. Elmondhatnám a tudományos könyvek alapján, hogy a kékas kövér agyagföld jó humus-réteggel fűdőtten a fűznek paradicsoma, míg ellenben a tőzeges és vas- éleg tartalom földben nem termik meg, vagy legtovább silányul s mégis korán kivesz. Szólhatnék a talajmi- nőségről, de mindezekre nekünk még most nincsen szükségünk.

A mi vidékünk patakai, de főleg az Olt és Fe- ketelgy folyók, kiöntven, nagyon kövér iszaplerako- dást hagynak hátra s azokban a fűz csaknem szűttetik tiltetetlen is, ugyannira; hogy fölhagyott vizárkokban s gyakori áradatnak kitett helyeken ássa és szántás nélkül is végezhető dugványozást. Mégis szűttégesnek látok a természet indoklatlan eljárásaival szemben egy pár ellenőrködési módok röviden fölemlíteni.

A fűznek általán jellemzője az, hogy szereti a jó kövér talajt s szereti, mint szokták mondani: „ha mossa a lábát a víz”, de ha hosszasan borítja viz a fűzeseket, kivesznek benne. Ezért igyekeznünk fűze- seinkről az álló vizeket, mihelytt a vesszőt halványulni látjuk gondosan lecsapolni.

Ellenben ha hosszaz szárazság uralkodik, egy termény nem kívánja ugy meg az üntözést, mint a fűz.

A gym szintén veszélyes befolyással van a fűzre, mert mohón felszítja a táperőt előle, mit ő csak takarékosan fogyasztana, fűtápláléka levén a víz azért igyekezni kell minden élő növényt mellőle gondosan kitépni, eltávolítani.

Egy különös neme a guboncnak (cynips salicis) nem kik károkat okoz a fűzeseknek, a mennyiben a vessző teteje körüli levelekbe rakja álcáit, melyek mi- att a levelek összegöndörödnek, a fűz hegye elsatnyul s alább ágakat hajt ki, s így a földgöngyözésre haszon- vehetlenné válik. Ez elleu egyéb irtószerek még nem fedeztetett föl, mint a fűzesek tisztán tartása s főleg közelükből az egerfák eltávolítása.

Egy másik főreg (lamia textor) a gyökereken rágódik, azonban ez csak akkor mutatkozik, ha nagy szárazságban szenved a fűz talaja.

Legnagyobb ellensége a fűznek a fagy és jeg- eső, sőt a győngye hajtásoknak a dara is nagy vesz- llyükre van. Ezek ellen azonban fájdalom óvszerekkel nem rendelkezhetünk. A mult évben e károk együtte- sen pusztították fűzeseinket, annyira, hogy csak a dálnoki s k. martonosi határokon találtak oly fűzese- ket, melyek — legalább némileg mentek voltak a jég rongálásaitól.

Ime, ezek valának, miket ez alkalommal a nemes fűztermelés ügyében, kötelességemnek tartottam — habár röviden is — elmondani. A kinek e sorok tán rövidségükkel fogva nem elég világosak, birlapi kér- désreikre vagy személyes megkeresésük alkalmával bő- vebb fölvilágosítással szolgállok.

Ez addig is, míg e téren több hasznos tehetnék, fogadják szívesen s fordítsák hasznukra t. olvasók e csekélyke utasítást! Ugy tekintésék ezt, mint bizonyos zálogát azon szives szolgáltságukra, melyet vidé- künk t. lakói iránt — már csak hivatalánál fogva is — kedves kötelességtől érez

Földes József, ipartanító.

A Királyhágón ineni kerületi tüzoltó szövetség II. közgyűlésének rendező bizottságától.

Kolozsvárt és N.-Szeben 1877. márc. 20-án.

Tisztelt bajtársak!

A Királyhágón ineni kerületi tüzoltó szövetség I. közgyűlésének XVI. jegyzőkönyvi határozata érte- lémében bírtak vagyunk tiszteletteljesen tudatni, hogy ezen kerületi szövetség II. közgyűlésének és ezzel összekötött tüzoltó szerek kiállításának Nagy-Szebenben leendő megtartására folyó évi májusból 20-ától 22-éig terjedő napjait tűzzük ki, melyre a t. bajtársakat ezenem meghívjuk.

Előleges tájékozásul közöljük a következő álta- nos tudnivalókat u. m.

1. Az alapszabály 9. §-e értelmében „a közgyű- lése minden szervezett tüzoltó egylet két képviselőt küld.” Ezen képviselőket rendes írásbeli igazolvánnyal kérjük ellátni.

2. Az alapszabály 10. §-e értelmében: „a tag- egyletek vagy egyes tüzoltó indítványai, melyek tárgyalásra vannak szánva, a közgyűlés előtt négy héttel a szövetségi választmány elnökének bemutatandók.” Ebből folyólag felkérjük az illetőket, hogy előadandó tárgyaikat vagy indítványait írásban legkésőbb folyó évi áprilból 20-áig szövetségi elnök Minorich Károlyhoz Kolozsvárra beküldeni el ne mulasszák, hogy a részletes napirendet idejőkorán megállapítani, közléstenni s szétküldeni lehessen.

3. A mellékelt bejelentési iven feljegyezni kérjük az illető résztvevni kívánó nevét, tüzoltói rangját és polgári állását, mely ivot kitöltve legkésőbb áprilból 30-áig tüzoltó főparancsnok Dr. Lind- ner Gcsztávhoz Nagy-Szebenbe kérünk beküldeni. Mint a kiállításod, névre szóló, igazolá- si jegy” díja személyenként 1 frt lesz mellé- kendő; ezen jeggyel járó vasuti s egyéb kedvezmé- nyek annak idején a részletes napirenddel együtt fog- nak közléstetni.

*) Ez ügyet egyelőre lefejeztünk tekintjük. A megye, a magas kormány fog e kérdésről a bizon hiszük Szentgyörgy- nek ad igazat. Az e tárgyban beküldött-cikkeket kérjük vissza- venni. Szerk.

4. Azon t. tüzoltó egyletek, melyek a szövetségbe belépni óhajtának, felkértem, hogy a közgyűlést megelőzőleg, a szövetség elnökségéhez akár Kolozsvárra, akár a közgyűlés helyszínére a következő jogérvényesen aláírt nyilatkozatot adják be. „Nyilatkozat. Az . . . önkéntes tüzoltó egylet parancsnoksága ezennel kijelenti, hogy a Királyhágón innen kerületi tüzoltó szövetség alapszabályait elfogadva, ezennel a névezett szövetség taggyűlései közé lép.” Kelet, pécsét és aláírások.

5. A t. tüzoltó egyletek teljes felszerelésben (a mennyiben volna, zászlóval) kéretnék megjelenni, minden egyes résztvevő helynévét fehér szalagra nyomtatva zubbonyba bal melloldalán viselve.

6. Az előleges program a következő:

Első nap, május hó 20-án

délelőtt 9 1/2 órakor: a vonattal érkező vendégek fogadása s elszállásolása.
 „ 12 „ : a tüzoltó szerkiállítás megnyitása.
 délután 3 „ : a szövetségi választmány ülése.
 „ 5 „ : az egyleti képviselők előértekezlete s a bíráló bizottság megalakítása.
 este 7 „ : színházi disszelió.
 „ 9 „ : ismerkedési estély „a római császárhoz“ címzett szállodában.

Második nap, május hó 21-én

délelőtt 8 órakor: a kerületi szövetség közgyűlése.
 „ 11 „ : diszmenet és diszgyakorlat.
 „ 1 „ : diszebéd.
 délután 3 „ : erdei ünnepély. (Kedvezőtlen időben bál a „római császárhoz“ címzett szállodában.)

Harmadik nap, május hó 22-én

reggeltől kezdve: a tüzoltószeretek megbírálása.
 délelőtt 9 órakor: a kerületi szövetség zárulása.
 délután 3 „ : a kiállítás bezárta s a jutalmak kiosztása.
 5 1/2 „ : indulás a vasutóhoz.

7. Azon esetben, ha a leggondosabb expedíció dacára jelen, az összes erdőlyrészi lapokban is közzétett meghívás kézhez nem jutna, kérjük azt a szövetségi elnökségnél Kolozsvárt reklamálni.

Bajtársi üdvözléssel:

A kerületi szövetség választmányának nevében:
 Minich Károly, s. k. Deák Pál, s. k.
 elnök. titkár

A nagy-szebeni önkéntes tüzoltó egylet nevében:
 Dr. Lindner Gusztáv, s. k. Capesius, s. k.
 főparancsnok. segédtitkár.

Legujabb.

April 5.

Bismarck herceg visszalépése bizonyos, egyelőre egy évi szabadságot kap. Visszavonulása nem Storch-affaire, hanem némi udvari események miatt történik. Bécsben a keleti eseményekkel hozzák visszalépését kapcsolatba.

A börzén baisse uralkodik.
 A török minisztertanács elhatározta, hogy a jegyzőkönyvet visszavevi, okait egy köriratban a hatalmaknak kifejti.

Montenegróva az alkudozás megakadt.

VEGYES.

— Rendőrségünk figyelmét felhívjuk városunk utcáin koválygó, nők és gyermekek életét veszélyeztető bivalyokra. Reméljük, hogy a közbiztonság ily módoni megzavarása megakadályozásáról mielőbb intézkedni fog. Elvárjuk.

— Meghívás. A sepsi-sztgyörgyi „Székely Mikó tanoda“ mélt. és t. t. gondnoki karát elnöki megbízás folytán ezennel van szerencém tisztelettel értesíteni, hogy f. hó 9-én reggeli 8 órakor, a kommunális gyűlést megelőzőleg a tanoda rendes gyűléstermében előjárásiglyi gyűlés fog tartani, melynek egyebek közt legfőbb tárgya a tanári állomás betöltésére vonatkozó előütézkedések és a mélt. állandó igazgató tanácsnak ezen ügyben kelt leirata értelmében tüzetes felterjesztés feletti tanácskozás leand, mely gyűlésre a mélt. és t. t. gondnoki kar tisztelettel meghívatik. — Faló p Géza, id. tanodai igazgató.

— Műkedvelőink holnap (vasárnap f. hó 8.) két vigjátékot adnak elő. Az egyik Szigeti Józsefnek, a pesti nemzeti színház veterán szimfonikusának 40 arany pályadíjt nyert „Becsületéső“ című 2 felv. vigjátéka. A másik „Egy kis szívesség“ című 1 felv. vigjáték. Az előadás táncvivalommal leand egybekötve s a tiszta jövedelem felerészben a helybeli tüzoltó-egylet javára lesz felajánlva. Előre is felhívjuk reá a t. közönség figyelmét.

— Halálozások. Gyárfás Ferenc, a kir. minta-rajztanodánál tanáregéd, nagy reményekre jogosító ifju 21 éves korában Budapesten april 5-én elbá lálzott. Városunk kitünő képzettségű fiát, egyik büszkeségét vesztette benne. A mélyen sajított család gyászában az egész város osztozik. Vigaszt kívánunk ré szünkről is a megsomorodott szülők, barátok és rokonoknak.

Idősb Vásárhelyi Sámuel, városunk közszereiben és becsületben álló polgára tegnap este

10 órakor, 60 éves korában szélhűdés következtében meghalt. A rögtönös halál lesújtólag hatott szerető családjára; tisztelőire. Benne övéi gondos családapát, városunk becsületét, közügyekért érdeklődő, közéletben álló polgárát veszítette. Temetése april 8-án d. u. 3 órakor lesz. Legyen öreg barátunk nyugalma csendes!

Maksai Antal Ferenc meghalt 56 éves korában, bátrahagyván 85 éves apát és 75 éves anyát.

Bécsi tőzsde és pénzek april 6.

5% Metalliques	63.90	M. földt. kötv.	74.80
5% nem. köles.	67.80	Tem. földt. kötv.	72.25
1860. államköles.	110.50	Erd. földt. kötv.	71.80
Bankrészvények	817.—	Ezüst	107.40
Hitelrészvények	150.50	Cs. kir. arany	5.74
London	122.40	Napoleon'or	9.78

Felelős szerkesztő: Vésey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Hirdetmény.

A k.-vásárhelyi kir. törvényszéknek 1575. sz. alatt kelt végzése folytán felperes Roros Mihály és társainak k.-martonosi S t e f a n Péter elleni követelések kielégítése végett lefoglalt 91 db. juh és 5 db. kecskének, továbbá különböző gazdasági tárgyakkal összesen 568 frt. becsértékbeni elárverezése elrendeltetvén, az árverzési határidő kitűzetik folyó aprilishó 21-re Kézdi-Martonos község házában.

Kézdi-Vásárhely, 1877. ápril 3.

Kakutsi Ádám,
végrehajtó.

2-2

Egy divatos üveges kocsi olcsó áron eladni való Partsch Károly, nyergesnél Brassóban Bolonya 317. sz. a. 2-3

Eladó bika.

Peselnéken Pócsa Gyulánál egy 3 éves valódi tenyész bika van eladó. 2-3

Eladó telek.

Sepsi-Szentgyörgy és Szemerja közt fekvő Izsák Rózália-féle, újonnan, minden gazdasági és négy osztályu lakházzal felépített telek örökösön, nagyon olcsó árban eladó, vagy esetleg folyó hó 24-től kezdve haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni A. Schwarze & Bartha szabó üzletében (Brassó, klastrom utca, 12. sz. a.), vagy S.-Sztgyörgyön szabó mester Bedő Ferenc úrnál a „csiki utca“-ban. 1-3

Levélbelt megrendelések pontos eszközlése.

Gyönyörű szép női ruhakelmék a legújabb választékban

bámulatos olcsón megszerezhetők

HAMBURGER ADOLF

divatáru-raktárából

Budapest

koronaherceg-utca 8.

Minták ingyen és bérmentve.

2746

5-10

Csutak testvéreknél

Sepsi-Szentgyörgyön

kaphatók minden gazdasági- valódi

erfurti vetemény- és virág-magvak

jutányos árban — ugyszintén 2 darab jó szerkezetű

Singer-féle varrógép.

Ára 1 darabnak 50 frt. o. 6.

3-3

Dr. HANDLER MÓR

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket;

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint

magömléseket

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) huyesóflyalásokat (még oly idülteket is), nemzörészek bujakóros fokélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elocufitásaiban;

3) huyesószükülféseket;

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolysást, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) börkiütéseket;

6) A huyhólyag betegségeit és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 óráól 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyóutca 2-ik szám alatt kigyó- és városházutca. sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszernek megküldetnek.

63-100